

Parodos fragmentai. B. Poškienės nuotr.
Fragments of the exhibition

NAUJA PARODA „MAROKO AGATAI IŠ VYKINTO MATUZEVIČIAUS KOLEKCIJOS“

2022 m. birželio 13 d. Gamtos tyrimų centro (GTC) konferencijų salėje atidaryta nauja paroda „Maroko agatai iš Vykinto Matuzevičiaus kolekcijos“, kurią parengė GTC Mineralų muziejaus vedėja B. Poškienė ir Lietuvos mokslų akademijos (LMA) Vrublevskių bibliotekos darbuotojos Sigita Dagiienė ir Audrė Trumpienė. Jau pavadinimas pasako, kam skirta paroda. Kolekcininkas V. Matuzevičius mūsų muziejui jau padovanojo daugiau kaip 1 000 agatų iš įvairių pasaulio šalių. Šių nepakartojamų mineralų tiek daug, kad jau galime rengti parodas pagal atskiras šalis. Šį kartą – Marokas, kurio gamtos turtais paskutinius kelerius metus Vykintas ypač susidomėjo. Agatus jis pirkto Lenkijos mugėse, o dalį pats parsivežė iš kelionės po tolimąją šalį.

Kas gi tas agatas? Didesnei daliai lankytojų tai nuostabiausias gamtos kūrinys, stebinantys jame atsiskleidžiančių raštų įvairovė. O giliau besidomintys parodoje sužinojo apie jo kilmę. Viskas prasideda nuo kvarco (SiO_2) – plačiausiai Žemės plutoje paplitusio minera-

lo. Viena iš slaptai kristalinių jo atmainų yra chalcedonas, o agatas – koncentriškai juostuota chalcedono atmaina. Štai taip... Nors Maroko agatai pirmą kartą aprašyti ketvirtajame praėjusio amžiaus dešimtmetyje, bet didelio susidomėjimo tada nesulaukė. Tik paskutiniaisiais metais šią šalį užplūdo agatų ieškotojai. Jiems pavyko rasti labai daug ypač gražių ir retų agatų, dažniausiai Atlaso kalnuose (Šiaurės Afrika) triaso periodo vulkaninėse uolienose (bazaltuose), sulaukusių viso pasaulio kolekcininkų dėmesio. Turtingiausi Tiškos-Agvimo-Al Hamos (angl. *Tizi-n-Tichka-Agouim-Al Hama*), Sidi Rahal'io ir Asni'o regionų telkiniai, keletas naujų aptikta ir kitose Aukštojo Atlaso vulkaninio komplekso dalyse.

Parodoje taip pat buvo galima susipažinti su agatams bei kitiems mineralams ir uolienoms skirtomis knygomis iš LMA Vrublevskių bibliotekos fondų.

Birutė Poškienė,
GTC Mineralų muziejaus vedėja